

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Družbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Družbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Negotiationis
Spiritualis Industriis

Družbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066367

Industria X. Actiones nostræ ad Excellentiam Heroicam deducendæ,
præstatque tales potiùs paucas, quàm remissas multas fieri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45372

INDUSTRIA X.

Actiones nostra ad Excellentiam Heroicam deducendæ; præstatque tales potius paucas, quam remissas multas fieri.

89.

DUæ præcedentes Industriæ, ejus (meo iudicio) sunt fecunditatis atque latitudinis, ut ex penè solæ sufficiant ad fecundationem Actionum nostrarum, & ad complectendas omnes alias Industrias, quæ forsan in hoc genere esse possunt à nobis; & denique ad aperiendam viam, atque normam aliarum Industriarum, à quolibet pro suo spiritali gustu excogitandarum atque adhibendarum; quia tamen hunc Industriarum conscribendarum laborem idcirco præcipuè mihi assumpsi, ut spiritalium mercium divitiarumque avidis, earum venas aperirem & in eis Marte suo excogitandis, vel laborem minuerem, vel saltem in labore præcundo, viam complanarem; ideo ad præcedentes duas satis generales, afferam in sequentibus, aliquas particulares magis Industrias, juxta quas, veri negotiatores possunt operibus suis magnam sublimitatem spiritûs, magnumque ad merendum pondus, actionibus suis attribuere.

90.

Est igitur Industria singularis crescendi in meritum aliosque thesauros comparandi, paucas aliquas actiones elicere, sed eximiè & heroicè, & in gradu excellenti, intenso, defæcato à propriis commodis & laudibus. Præstat enim potius pauca facere, & ingenti conatu & fervore Caritatis, & æstimationis Dei, quam multa tumultuariè, indeliberatè, festinè, præcipitanter, hoc solum,

nt expédiantur, attendendo & curando. Quo *Vide simile*
 sensu, præstat, unam orationem Dominicam re- *infra Indust.*
 citare, devotè, mediatè, attente, intensè, ar- *27. fol.*
 denterque, quam totum decurrere Rosarium
 cursim, festinatè, lingua mentem præcurrente.
 Hoc etiam sensu, (licet in aliâ materiâ) præstat,
 alicujus veritatis, vel assertionis unam rationem
 solidam, certis & indubitatis nixam principiis af-
 ferre, & confirmare, atque omni genere argu-
 mentorum comprobare, quam conglobare mul-
 tas, nullam solidam.

Hoc sensu dicitur vulgo, quòd unus actus in- *91.*
 tensus, faciat pro mille tepidis. Facit, inquam,
 revera. nam & plus meretur, plus impetrat, plus
 satisfacit, plus habitûs producit, plus diaboli sen-
 sualitatis, voluntatis propriæ, propriæ repugnan-
 tiæ conatus infringit, plus tentationes omnes
 prosternit, plus Diabolo de victoriâ ex homine
 consequendâ desperationis injicit, plus virium,
 plus facilitatis, plus animi & resolutionis & præ-
 parationis in futurum homini parturit, unicus a-
 ctus strenuus & heroicus, quàm mille remissi &
 frigidi. Semel S. Franciscus leprosum paupe-
 rem abhorrens sese ad ejus osculum & comple-
 tum demisit heroico conatu, & in posterum o-
 mnem sibi similem nauseam absterfit. Semel
 Catharina Senensis, semel Franciscus Xaverius
 purulentum ulcus saniemque ejus corruptam,
 triumphante ore & linguâ suxit, & ab omni se in
 posterum nauseante molestiâ liberavit: quod
 non fecisset mille remissis circa hoc actiunculis.
 Semel Thomas Aquinas, Lupam à se strenuo
 conatu & ausu abegit, & deinceps, eam pacem
 à luxuriâ consecutus est ministerio Angelico,
 quam

quam plerique plurimis plurimorum annorum laboribus sudoribusque, non assequuntur. Nimirum verum est, quod unus actus intensus, pro mille faciat remissis.

92.

Essent hujus rei rationes de longè petendæ, sed hîc talium locus non est. Satis sit experientia; tam ista Sanctorum jam adducta, quàm quotidiana eorum, qui id experiuntur semper, quoties in aliquo genere difficultatis sese strenuè superarunt, sive in tentationibus à Carne, sive in conculcando proprio honore, sive in condonandis injuriis, sive in similibus occasionibus; in quibus, una strenua victoria sui, æternam quandoque pacem affert victori. Maximè verò id, quod asseritur hic, probabit experientia cujusque, si volet in semetipso eam cognoscere. Et quis nolit unius momenti labore mercari æternam victoriam, perpetuamque ab hoste pacem, cum aliis, jam suprâ recensitis commodis. Sed quaeret aliquis ex me, rationem strenuorum istorum & Heroicorum actuum exercendorum. Ad quod, quàm brevissimè licebit, respondebo.

93.

Heroici actus atque strenui, possunt esse, aliquando ex solo objecto, aliquando ex solo subjecto, aliquando ex solo conatu, aliquando ex his omnibus, aut etiam pluribus causis. Si sit objectum aliquod arduum, difficile, rarum, & quod vulgò asseritur apud omnes non esse cujusvis mentis, & animi, & laboris, præstare; quale fuit v. g. illorum trium militum Davidis, petentium aquam ex cisterna Bethleem, per medium castrorum hostilium: arduus sanè fuit actus ex objecto, & objecti circumstantiis, & ideo heroicus fuit amor ille in Regem. Si sit quidem ob-

jectum.

G. 31. 11.
Sicuti
oper: ut
Tom: I
M: V
56

jectum non adeo sublime & excelsum, sed sub-
 jecti abhorrentia gravis ab objecto, qualis fuit
 in Xaverio ab Elephantiaci hominis sanie, eam
 abhorrentiam superare, heroicum fuit. Si ne-
 que objectum sit arduum, neque abhorrentia
 animi gravis, sed tantum in animo ipso & actu
 ejus sit conatus, sit ardor, sit diligentia & cura
 singularis, potest & tunc actus esse heroicus,
 quantumlibet ille oculis hominum videatur esse
 ordinarius & communis. Sic aliquando filere
 ea, quæ in mentem dicere veniunt acutè, lepidè
 &c. Sic aliquando exiguum aliquem defectum,
 vel irrationalem suam cogitationem, quæ etiam
 involuntariè obrepserit, publicè coram fratribus
 fateri: sic aliquando flosculum non decerpere,
 nec naribus admovere; sic aliquando lapidum
 gulæ bolum vel poculum negare, immò tan-
 tum, dum æstuat ejus desiderio, differre; sic lo-
 cum aliquem scopis verrere exactè, aut lances
 triclinii eluere, magno cum conatu devotionis,
 seu quod idem est, Caritatis, Obedientiæ studii,
 fraternæ Caritatis, poterit esse in hisce omnibus
 ac similibus actus Caritatis, immo & in ipsis
 actibus, purè internis, & in nullum actum exter-
 num prodeuntibus. Si verò concurrant præ-
 dicta omnia ad actum, quomodo ad obedien-
 tiam Abrahamæ concurrerunt universa; nam &
 objectum eximium, & animi lucta ingens, & co-
 natus devotionis egregius, & omnes aliæ cir-
 cumstantiæ exaggeratæ, ad facinus illud Patriar-
 chale accesserunt, ideo heroicum fuit, & tanti
 à Deo, quanti notum est, æstimatum.

Praxis Industriæ præsentis poterit esse pro
 varietate occasionum & animorum varia. Ac

F 5

inter

94.

inter alias hæc v. g. Assumat homo spiritualis actionem suam aliquam v. g. Orationem horariam, Sacrum, Horas Canonicas, laborem culinæ, laborem docendi in Scholâ vel discendi &c. & eam Actionem circumspiciat undique, ita ut perspectos habeat, defectus, qui ubi intervenire illi solent, perfectiones quas ibi adhibere posset (omittere autem forsan solet) quâ intentionis puritate, quâ sui humiliatione, quâ effusione sui totius in Deum, in proximique Caritatem propter Deum, quâ constantiâ animi, quâ Dei præsentis reverentiâ; quibus affectibus cordis &c. effecturus sit Orationem illam horariam, vel aliud quodvis opus: & hæc omnia actu ingenti, resoluti, parato etiam ad graviora & grandiora adhibenda, vel superanda affectu, facere primum proponat, deinde re ipsâ facere aggredietur, peragat: ubi peregerit, totum totaliter Deo subdat, & solam sibi confusionem faciei reservet. Sic qui oraverit per horam, docuerit vel studuerit per horam, vel quidvis aliud egerit, omnibus licet commune; dico, Orationem, doctrinam, studium, omnem ejus actum illum sic factum, heroicum fore. utinam sic vel unam in die actionem agamus (agere sanè omne opus deberemus) & per singulas actiones agere, omnes sensim consuecamus! sanè longè plures in Religiosis domibus, in cætibus perfectionem profitentium, re ipsâ perfecti essemus.

95.

Ex hoc fonte, profluxit illud documentum; quod plus habet in recessu & in intimis, quam in exteriori sensu præferre videtur: Ordinaria faciendâ sunt non ordinariè. Quod gravissimus nostræ Societatis, noster Pater Hieronymus Natalis,

talis, solitus erat ex omnibus præcipuè commendarè. Vide Histor. Soc.

Consimili ratione vir studiosus profectûs sui, eligat aliquam Virtutem, ejusque formalem actum, ex electione, deliberate, advertenter, eliciat, & eliciat in eo gradu, qui est in illius Virtutis specie, vel ex animi dispositione difficilis, vel si non difficilis ei ob habitum & usum, attamen sublimis & perfectus; & eliciat sive tantum interno animi, singulari conatu, sive insuper etiam externo aliquo, qui sit imperatus ab illo interiore; eliciat, inquam, illum, esto circa objectum non planè arduum, esto absque repugantiâ, immo cum delectatione animi, eliciat tantum ex proposito, deliberatè ex purâ placendi Deo intentione, eliciat perfectè & defæcatè sine intuitu sui ipsius ullo: etiam hic actus erit Heroicus; erit strenuus, & pro mille remissis, (certè pro multis) faciet. Quòd si etiam ad actum accesserit objecti aliqua raritas, & cum raritate difficultas, & aversio inferioris hominis, & solitudo cordis, & nuditas spei concupiscentis, gratuita, sola Caritas Dei, &c. ingens accedet cumulus tum perfectionis, tum dignitatis valorisque actui. Estque hæc singularis ratio proficiendi in virtutum soliditate & perfectione si præsertim tales actus fiant frequentius in diem ejusdem Virtutis; si per aliquod longiusculum tempus exercitatio duret, puta unius vel alterius mensis: denique si accedat occasio, vel sponte se offerentium commoditas, vel, si se sponte non offerant, quæsitio, aut certè propositio saltem imaginaria & conditionata. Ut si quis sibi imaginetur gravem aliquam
(re-

(respectu sui) occasionem & materiam contemptus, & eam sibi veluti presentem in circumstantiis aggravantibus proponat, loci, temporis, personarum, modi &c. & ad illum contemptum sese odio sui, & studio confundendi sese ex debito sibi cognito contemptus, ex aestimatione Dei, ob quem contemni, exaltari est non contemni, adeo, ut hoc omnem hominis indignissimi statum superet, ex Christi Domini quam proximam imitationem &c. sese resolvat, puro Dei gloriae ardentissimoque intuitu; Erit Actus iste Heroicus.

Atque huiusmodi actus, si fiant aliquoties in diem per unum mensem, ingenerabunt in hominis animo, contemnendi sui seu humiliandi habitum excellentem, magnamque ad contemptus devorandos inducent promptitudinem, adeo, ut etiam plus postmodum periculi sit futurum ex ambitiosa cupiditate contemptuum, quam ex fuga illorum. Et quod in una hac virtute dixi, idem potest fieri in omni alia militantibus quoque aliis prae-teritis Industriis.

96.

Alias huius Industriae praxes, prudentia, experientia, & imprimis unctio docebit; hasce duas vel tres attulisse suffecerit. Sub finem monuerim, ad rectum eius Industriae usum conferre plurimum,

1. Si quis omnium aut saltem potissimarum Virtutum naturas, species, gradus, occasiones, actusque formales cognoscat: Sic enim facilius ex earum indole ac ingenio, actus elicere poterit magno cum lucro, parvo cum labore.

2. Proderit etiam, si quis sciat, perspectasque habeat rationes virtutum, & actionum, communes omnibus, ac ideò, etiam servituras omnibus,

per

per quas, actiones tam virtutum, quàm aliarum occupationum, fiant puræ & Deo gratæ, atque gustabiles modo non plebejo, nec ordinario. Quas rationes superius quidem perstrinximus, in explicatione Industriæ, sed ex proposito forsân alicubi erant explorandæ, nunc eas attingo pauculis.

Ac primum suppono, hominem debere esse in Gratia Dei, & amicum. hoc enim nisi fiat, omnia frustra sunt.

Deinde oportet esse actum humanum, hoc est liberum, deliberatum, voluntarium, ex electione tam actûs, quàm etiam circumstantiarum ejus. Post hæc, oportet esse actum supernaturalem ex motivo, sine atque etiam quoad fieri potest, mediis supernaturalibus, & fide notis, atque revelatis profectum & exercitum.

Insuper oportet esse actum supernaturalem, ut dixi, & quidem ex motivo sublimi. Sublime motivum vocatur illud, quod abstrahit valde à creaturis omnibus; quod abstrahit valde ab omni creaturarum amore, gustu, spe; quod abstrahit ab ipsius operantis commodo, non tantum sensuali, sed etiam rationali, etiam supernaturali, nisi propter ipsum Deum, sit illud ipsum commodum; quod abstrahit ab omni, omnis creaturæ etiam sanctæ gustu, præterquam propter Deum, ita ut hic ipse gustus in Deum tendat, & creaturæ appetantur propter Deum; quod abstrahit à libertate propriâ & delectu proprio, & sese in solius Dei nutum, & si quid minutius signum placiti Divini potest esse ipso nutu, deponit, resignat, sepelit, demergit; quod abstrahit ab omni curâ & inquietudine &c. Hoc solemus vocare motivum

97.

vum sublime, defæcatum, purum, nudum, solitari-
 um, gratuitum, quod est solius Caritatis &
 Resignationis puræ in Deum, quæ in merito ne-
 que meritum quærit, nec mereri volendo, vult
 mereri, sed vult mereri, quia Deus vult illum
 mereri, & meriti quæstione Dei gustum im-
 plere.

98.

3. Proderit nosse, quod non ex difficultate
 operandi vel facilitate atque suavitate pendeat ra-
 tio Excellentiæ Heroicæ in actibus. Nam si sit
 difficultas ex imbecillitate virtutis in animo, at-
 que ex parvitate conatûs ad eliciendum actum,
 ex tepore Caritatis in Deum, propter quem fiat
 actus; hæc difficultas non tantum non facit ut sit,
 sed potius facit ut plurimum ne sit actus Heroi-
 cus. At verò si sit difficultas ex parte quidem
 sensibili aut inferiori hominis, promptitudo au-
 tem ex parte Voluntatis superioris rationalis, cum
 aliis suprâ expositis requisitis, tum difficultas hæc
 facit, ut sic actus Heroicus,

99.

Cæterum in perfectis viris, & virtutes possi-
 dentibus in gradibus eximiis, actus Heroici esse
 possunt, etsi cum summâ facilitate, suavitate, ac
 hilaritate illos eliciant. Facilitas quippe illa, fru-
 ctus est Victoriarum præteritarum, & triumphus
 de adversario homine in sese victo. Quæ proinde
 promovet & facit, excellentiam Heroicam, in
 actibus, cum hoc ipsum sit heroicum magnos
 magnarum Virtutum actus facere, non tantum li-
 benter, non tantum faciliter, sed etiam delecta-
 biliter, atque connaturaliter. alioqui si hoc non
 esset, tunc aut non essent actus Virtutum exer-
 cendi, neque per eos parandi habitus intensi Vir-
 tutum, siquidem habitibus & facilitate, impedi-
 retur

G. B. P. U. S.
 S. I. C. K. I.
 OPER. U.
 TOM. I
 N. V
 56

retur excellentia heroica aut certè in actibus heroica sublimitas, nihil laudabile contineret, quod tamen contra omnem rationem esse constat.

Denique sequeretur in Christo Domino nullam fuisse Heroicam Virtutem, quia in eo nulla fuit difficultas, summa verò facilitas exercendi actus Virtutum: atqui constat in eo plusquam fuisse heroicas Virtutes omnes; Facilitas ergo stat cum excellentiâ heroicâ, atque illam adjuvat; ac proinde ad eam conandum est, in exercitio Virtutum assiduo, ita ut ex facilitate, heroica sublimitas, ex heroicâ sublimitate, facilitas exercendi nascatur.

INDUSTRIA XI.

Actiones sic à nobis sunt exercenda, ut sint superiores habitibus suis.

Humanæ actiones fiunt vel sine habitu, vel ex, & cum habitu, vel secundum habitum, vel supra habitum, vel infra habitum. Sine habitu facimus actiones, quando aliquas primò aggredimur facere. Ex habitu facimus, quando jam per actuum repetitionem, consuetudine agendi contractâ, ex illâ & cum illa consuetudine (quæ habitus est) facimus. Infra habitum facimus, quando agimus ex illâ quidem, & cum illius consuetudinis auxilio, non tamen cum eâ latitudine atque conatu, cum quantâ possemus ex vi illius consuetudinis atque facilitatis sive habitûs, sed cum minori. Secundum habitum facimus, quando actione ipsâ vires & latitudinem illius consuetudinis æquamus. Supra habitum facimus, quan-
do

100.